

PRO TRVALE UDRŽITELNÝ ŽIVOT 1/2025

Ročník 29 / občasník
červenec 2025
Vychází elektronicky zdarma

Bartákův hrnec na Valašsku
Biopotraviny do veřejného
stravování

Jaká bude nejlepší
biopotravina roku 2025?

Krajinné prvky opět v ohrožení
V únoru protestovali

Ing. Igor Dobeš provází zájemce po svém nejlepším ekohospodářství roku, rodinném sřítěžském fojtství.

FOTO – PRO-BIO

I biopotraviny I ekozemědělství I biodiverzita I ekologie

Jednoznačným „vítězem“ loňského sčítání v Motýlí púhohodince byl okáč luční, jeden z nejběžnějších evropských motýlů.

Zdroj Ekolist

[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Maniola-jurtina-06_\(xndr\).jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Maniola-jurtina-06_(xndr).jpg)

Obsah Bio 1/2025

* O strom roku 2025 * Zelená perla
* Nová CHKO Soutok * Ochrana půdy * Nebezpečná lupina * Čapí hnízda bez kamer * Pták roku – konipas horský 2

BIOPOTRAVINY

Biopotraviny budou zastoupeny ve stravování 3
Rozhovor s manažerkou PRO-BIO S důrazem na příběh – soutěž o Nejlepší biopotravinu roku 4
Studenti požadují zdravé a udržitelné stravování v biokvalitě 5
Bartákův hrnec pro Dobešovi. . 6-8

AKTUALITY PRO-BIO

Muž, který pomohl zlepšit ekologické zemědělství v ČR 9
Plán vinařů na rozšíření ekovinic 9

BIOSPOTŘEBITEL

Recepty 10
Jak se vyhnout mikroplastům .. 11
Těšínská zahrada 12
Dotace pro EZ, zdravá výživa pro školáky 12-13

EKOZEMĚDĚLSTVÍ

Krajinné prvky v ohrožení 13
IFOAM za ekozemědělce – osiva, biologická ochrana 14
Zemědělci proti Mercosuru 15
Servis, Zpravodaj, pozvánky 16-18
Čistá voda a ekozemědělství: infografika 19

Vážení čtenáři Bio,
v polovině roku 2025 shrnujeme některé důležité události nejen v ekologickém zemědělství.

Přeji všem přívětivé léto a hlavně všem ekozemědělcům i zahrádkářům dobrou úrodu a prodejčům dosti zákazníků.

Mirka Vohralíková

O titul Strom roku České republiky 2025

Letos se utká deset finalistů z různých koutů země. Odborná porota Nadace Partnerství vybrala soutěžící z celkem 88 nominací. Finálové stromy nyní čeká focení a komunitní setkání, na která bude Nadace Partnerství postupně zvát veřejnost i zástupce jednotlivých obcí. „Letošní finálová desítka je opravdu pestrá. Převládají lípy a duby, ale mezi finalisty najdeme také javor, hrušeň, topol a vrbu. Výběr pokrývá téměř celou republiku – své zástupce má osm krajů. Dva finalisté reprezentují Pardubický kraj, další dva kraj Středočeský. Své zástupce mají však i kraje Jihočeský, Zlínský, Olomoucký, Jihomoravský, Ústecký a Plzeňský,“ komentuje koordinátorka ankety **Kateřina Bolečková** z Nadace Partnerství.

Letošní hlasování odstartuje 21. července na www.stromroku.cz a potrvá 11 týdnů: týden za každý strom plus závěrečné superfinálové kolo pětky finalistů s nejvíce hlasy. Stromy se veřejnosti představí v krátkém videospotu, který doprovodí svým komentářem moderátor a tvář ankety Strom roku, Vladimír Kořen.

Výsledky ankety „Zelená perla 2024“

[Děti Země] – Zelenou perlu 2024 za anti ekologický výrok získal předseda strany Motoristé sobě Petr Macinka. Osmdesát členek a členů nezávislé Komise z 92 rozhodlo o vítězi 30. ročníku ankety „Zelená perla“ o anti ekologický výrok. Členy jsou např. zoolog Mojmir Vlašín, politolog Lukáš Jelínek či publicista Vladimír Just. Zelenou perlu 2024 získal Petr Macinka, předseda strany Motoristé sobě za výrok: „Odideologizovat MŽP by pro nás určitě bylo zajímavým projektem. Kdyby jej získali Motoristé, asi by chvíli tekla zelená krev, ale pak by skončila doba všemožných blokád a obstrukcí, nejen při stavbách silnic a dálnic.“ (Z odpovědi na otázku, jaké ministerstvo by předsedu strany Motoristé sobě hlavně zajímalo, z článku Poteče zelená krev.)
Zdroj: Zpravodajství Econnect

Soutok na svou ochranu čekal 77 let. Křivoklátsko a Krušné hory zatím chybí

[Hnutí DUHA] – Po sedmdesáti sedmi letech od prvních požadavků na ochranu „Moravská Amazonie“ na soutoku Moravy a Dyje dnem 1. července 2025 vznikla Chráněná krajinná oblast Soutok. Ministra životního prostředí Petra Hladíka nyní čeká v Poslanecké sněmovně na třetí čtení zákona o ochraně přírody a krajiny, kterým se vyhlašuje Národní park Křivoklátsko. CHKO Krušné hory si na svou ochranu ještě počká.

Zdroj: <https://zpravodajstvi.ecn.cz/?x=3025496>

Další rekordní rok eroze? Zda a kdy se ochrana půdy zlepší, zůstává nadále nejisté

[Hnutí DUHA, WWF Česko a Česká společnost ornitologická] – V necelé polovině roku je v Monitoringu eroze zaznamenáno již přes 230 erozních událostí a hrozí tak další rekordní erozní rok. Několikrát odkládaná nová protierozní pravidla v rámci dotačních pravidel Společné zemědělské politiky však stále nemají jasnou podobu, ačkoli by měla začít platit od 1. července. Ekologické organizace sice oceňují, že systém má být kombinací preventivních postupů a kontroly skutečné eroze, ale obávají se, že oproti slibům stále hrozí snížení ochrany půdy, a to i na nejrizikovějších plochách.

Více: <https://zpravodajstvi.ecn.cz/?x=3024715>

Invazní lupina mnoholistá ohrožuje původní louky v Krkonoších i jinde.

Dobrovolníci vytrhávali nebezpečnou lupinu, aby zabránili jejímu šíření do milovické rezervace

[Česká krajina] – Invazní lupinu mnoholistou v bývalém prostoru Milovice odstraňovali dobrovolníci ze společnosti Siemens. Dvacítka brigádníků vyrývala nebezpečnou rostlinu v sousedství rezervace velkých kopytníků.

<https://zpravodajstvi.ecn.cz/?x=3018138>

Čapí hnízda bez kamer

Připojte se ke stovkám dobrovolníků a pomozte s kontrolou hnízd čapů bílých i během prázdninových výletů. Mapu čapích hnízd najdete na webu birdlife.cz/capi. Česká společnost ornitologická (ČSO) vyzývá zejména ke sledování méně monitorovaných hnízd. Díky pravidelnému pozorování získají ornitologové cenná data o průběhu hnízdní sezony čapů a její úspěšnosti.

Česká ornitologická společnost

Výrazně zbarvený konipas horský je u nás poměrně běžným druhem, který se nevyhýbá ani blízkosti lidských sídel. Jeho život je spjatý s vodou. Nejčastěji na něj narazíme při procházce podél proudících toků, ale spatřit ho můžeme také u vodních nádrží. Lidová označení, jako třasořítka, třasolka nebo cacorka, odkazují na jeho neposedné pohupování dlouhým, štíhlým ocasem. Ohrožením jsou pro něj necitlivé zásahy do vodních toků, klimatická změna i šíření nepůvodních druhů organismů.

ČSO

PTÁK ROKU 2025 KONIPAS HORSKÝ

Biopotraviny budou zastoupeny ve veřejném stravování

V průběhu roku vstoupí v platnost nová povinnost, která zavede minimální podíl 5 % biopotravin ve veřejném stravování. Ty se nově objeví v jídelníčku veřejných institucí, jako jsou například nemocnice, úřady, menzy či domovy seniorů. Pro školy je tento podíl stanoven na 2 % z hmotnosti porce. Podle průzkumu Svazu ekologických zemědělců PRO-BIO realizovaného ve spolupráci s agenturou Ipsos tuto změnu podporuje více než polovina Čechů. Důležitost původu potravin zdůraznilo dokonce 70 % dotázaných.

Nová povinnost vyplývá z **akčního plánu rozvoje ekologického zemědělství**, který vypracovalo Ministerstvo zemědělství na konci roku 2024 a schválila vláda. „Zařazení biopotravin je součástí programového prohlášení vlády a vítám ho jako krok správným směrem,“ komentoval **Marek Výborný**, ministr zemědělství ČR. Česká republika se tímto prvním krokem přibližuje standardům běžným v mnoha evropských zemích, kde jsou biopotraviny ve veřejném stravování již běžnou normou.

Podíl biopotravin se zvýší

Minimální podíl, pro letošní rok stanovený na úrovni 5 %, by se měl postupně navyšovat. Už za dva roky by mohlo být v biokvalitě až 10 % veškeré produkce ve veřejných jídelnách. Kromě nemocnic, úřadů a jiných veřejných institucí, které dodavatele potravin tzv. soutěží, se bude týkat také škol, u kterých je podíl stanoven na 2 % z hmotnosti porce, a to vzhledem k odlišné legislativě.

Zavedení biopotravin do veřejného stravování bude součástí Minimálních standardů odpovědného veřejného zadávání, které připravuje Ministerstvo pro místní rozvoj. „Jedná se o implementační nástroj opatření Národní strategie veřejného zadávání, kterou schválila vláda v roce 2024. Zároveň se jedná o vůbec první koncepční materiál v oblasti zadávání veřejných zakázek v ČR,“ podotýká **Petr Kulhánek**, ministr pro místní rozvoj.

Z kurzu biovaření v SŠ Profesní přípravy v Hradci Králové. FOTO – redakce

Připravenost českých farmářů

Česká republika patří mezi přední producenty biopotravin v Evropě. Soběstační jsme především v oblasti bio mléčných výrobků, obilovin a hovězího masa. Podle **Kateřiny Urbánkové**, manažerky svazu PRO-BIO, jsou ekologicky hospodařící

farmáři na tuto změnu připraveni. „Mnoho farmářů už nyní spolupracuje s veřejnými institucemi a věřím, že tuto změnu zvládnou bez problémů,“ vysvětluje Urbánková. Příkladem dobré praxe je Nemocnice Na Homolce, která do své nabídky dlouhodobě zařazuje bio mléčné výrobky pocházející z Ekofarmy Javorník. Od ekologických farmářů odebírá dlouhodobě také Školní jídelna Zábřeh, která spolupracuje například se Statkem Winter.

Cenová dostupnost

Přestože by si podle průzkumu více než polovina dotázaných byla ochotna za kvalitnější jídlo připlatit, nejčastěji do 10 % ceny porce, zařazení biopotravin konečnou cenu ovlivní jen minimálně. Cena biopotravin, jako jsou biomléčné výrobky, hovězí biomaso nebo bioobiloviny, se od konvenčních liší jen nepatrně.

Krok vpřed

Biopotraviny ve veřejném stravování nejsou jen nařízením, ale také příležitostí změnit stravovací návyky k lepšímu a přiblížit se evropským standardům. Podle odborníků začlenění biopotravin kromě jiného přispívá ke snížení emisí, podporuje lokální ekonomiky a snižuje negativní dopady na životní prostředí. Zkušenosti z jiných evropských zemí, jako je Dánsko nebo Švédsko, ukazují, že tyto změny vedou k vyšší kvalitě života a lepšímu stavu krajiny. „Těší mě, že se Česká republika vydává touto cestou. Věřím, že zavádění biopotravin ve veřejném stravování přispěje k dalšímu rozvoji ekologického zemědělství. To přinese řadu pozitivních změn – jak pro naši krajinu, tak pro nás samotné. Všichni si přejeme žít v rozmanité krajině a mít přístup k čisté vodě. Právě svým spotřebitelským chováním a výchovou budoucích generací to můžeme přímo ovlivnit,“ uzavírá Urbánková.

Pokud patříte mezi ty, kterých se nová povinnost dotkne a potřebujete poradit, obraťte se na Svaz ekologických zemědělců PRO-BIO, na jejich webových stránkách najdete také odpovědi na nejčastější dotazy, nebo na Českou technologickou platformu pro ekologické zemědělství.

<https://www.akademiekvality.cz/clanek/biopotraviny-ve-verejnem-stravovani-co-nas-ceka-v-roce-2025>

Z rozhovoru s manažerkou PRO-BIO Kateřinou Urbánkovou

Proč by měl být povinný podíl biopotravin ve školních jídelnách nižší než jinde? Školáci zdravější jídlo nepotřebují?

Rozhodně potřebují. Zatímco ve školách se povinné procento bude počítat z objemu porce, ve veřejném stravování, tedy u zadavatelů, kteří dodavatele takzvaně soutěží, to bude z finančního objemu. Za mě budou výsledky srovnatelné a doufám, že se v budoucnu posuneme k vyšším číslům. Jakmile si kuchařky a nákupčí osvojí práci s bioprodukcí a zjistí, že je nejen kvalitní, ale také cenově dostupná, může dojít k výraznému zlepšení. Z mého pohledu jde primárně o technický detail výpočtu, který souvisí s legislativním ukotvením daného sektoru stravování.

Z jakých zahraničních zkušeností se při stanovení povinné části biopotravin ve veřejném stravování vychází?

Můžeme jmenovat řadu států od Slovinska přes Francii, Německo, Dánsko, Itálii a další. Opravdu je to dlouho připravovaný návrh, který se v mnoha zemích aplikuje už desítky let a osvědčil se.

Které potraviny a v jaké podobě a zpracování by se zejména měly ve veřejném stravování více objevovat?

Především se jedná o biomléko, biohovězí maso a bioobiloviny, ideálně v co nejčerstvější podobě. Zároveň však počítáme i se zpracovanými produkty, jako jsou tvarohy, smetany či obiloviny ve formě mouky a dalších surovin.

Jak se tato změna strážníkům prodraží?

Ve většině případů je dopad téměř zanedbatelný. Při dodržení stanoveného procenta se náklady na porci pohybují v rozmezí haléřů až desítek haléřů. Samozřejmě, pokud jídelny budou chtít zařadit biokuře a k tomu biosalát, což by tvořilo 50 procent porce, už to pravděpodobně budou jednotky korun.

Najdeme pro požadované biopotraviny v ČR dostatek dodavatelů?

Jsem přesvědčená, že dodavatele pro základní komodity a nyní stanovené procento rozhodně najdeme.

https://www.denik.cz/z_domova/biopotraviny-jidelny-stravovani-katerina-urbankova.html

Biopotraviny ve veřejném stravování ve vybraných evropských zemích:

V Dánsku je podíl biopotravin 60 procent, ve Francii 50, v Rakousku 30, Švédsku 25 a ve Slovinsku 10 procent.

PRO-BIO

Jaké bio roku 2025 bude nejlepší?

LETOS S DŮRAZEM NA PŘÍBĚH

Hledá se Nejlepší biopotravina roku 2025 – letos s důrazem na příběh! Který produkt má větší příběh než ten, který vznikl šetrně k půdě, zvířatům i lidem? Biopotraviny mají co říct. Nejen chutí, ale i tím, jak vznikají. PRO-BIO Svaz ekologických zemědělců vyhlašuje Soutěž Nejlepší biopotravina roku 2025. Letos se zaměří i na příběhy, které za výrobky stojí.

Oceněné biopotraviny roku 2024, vítězové jednotlivých kategorií: Jehněčí ossobuco Bio z Farmy Rudimov, Farmářský sýr z Farmy Menšík v Beskydech, Živá Farma ze Šanova – Ochutnávka antických obilnin, Chardonnay pozdní sběr 2023 z Vinařství Čech, Přestík v plechu ze Sasova u Jihlavy a Hostětinský biomost Jablko Rakytník BIO z Moštárny Hostětín.

Tuzemští výrobci biopotravin se mohou přihlásit do 8. srpna, pro kategorii biovín je uzávěrka už 21. července.

Cílem soutěže Nejlepší biopotravina roku je upozornit na to nejzajímavější z domácí bioprodukce – na kvalitní potraviny, i na lidi, kteří za nimi stojí. Odborná porota ocení produkty v pěti kategoriích a zvolí celkového vítěze

Každá biopotravina má svou cestu

Organizátor soutěže, PRO-BIO Svaz ekologických zemědělců, chce letos motivovat přihlašovatele, aby do přihlášek zahrnuli i kousek svého příběhu.

„Zajímá nás nejen chuť, ale i to, odkud výrobek pochází, jak se vyrábí, co ho dělá jedinečným. Bio většinou není jen o certifikátu – je to rozhodnutí, přístup. A ten má často zajímavé pozadí, i k biopotravině člověk musí tak nějak dozrát,“ říká **Kateřina Urbánková** z PRO-BIO Svazu.

Přihlášené výrobky posuzuje odborná porota složená z odborníků na gastronomii, marketing i ekologii. V jejím čele stojí publicista a zakladatel Prague Food Festivalu **Pavel Maurer**. Hodnotí se nejen chuť, ale

také vzhled, obal, zpracování i marketingová stránka produktu. Porota vybírá vítěze v jednotlivých kategoriích a uděluje i titul Nejlepší biopotravina roku 2025.

Přestík v plechu: loňský vítěz, který vypráví

Nejlepší biopotravinou roku 2024 se stal Přestík v plechu z Biofarmy Sasov – výrobek, který dokazuje, že nápad, tradice i respekt k přírodě jdou ruku v ruce. Biofarma Sasov má totiž významný podíl na záchraně přestického prasete – původního českého plemene, které se ocitlo na pokraji vyhynutí. „Řekli jsme si, že když se snažíme přestíka udržet – zakonzervovat, tak uděláme klasickou konzervu! Odolné plemeno v odolném obalu,“ komentuje vznik produktu majitel farmy **Josef Sklenář**.

Jak a do kdy se přihlásit

Čeští producenti a výrobci biopotravin mohou své produkty do soutěže přihlásit v pěti kategoriích – biopotraviny živočišného původu, biopotraviny rostlinného původu, steaková biomasa, biovýrobky pro gastronomii, pochutiny a ostatní potravinářské výrobky a biovína.

Výrobky je možné přihlašovat až do **8. srpna 2025**, kategorie biovín má uzávěrku dříve, a to již **21. července 2025**.

Přihlášky kategorie biovín se podávají online prostřednictvím systému elwis.cz, ostatní kategorie se registrují dle pravidel dostupných na oficiálním webu soutěže www.nejlepsibiopotravina.cz

Ekologické zemědělství na vzestupu

Počet ekologických zemědělců v Česku stabilně stoupá. Každoročně přibude kolem 300 nových. V současnosti jich u nás hospodaří na 5550. Stejně tak se zvyšuje výměra půdy, která je v režimu ekologického zemědělství. Ta za posledních deset let stoupla o téměř 20 % na současných 540 000 ha. Kromě orné půdy tato rozloha zahrnuje například i travní porost, vinice, chmelnice nebo rybníky.

Co soutěž nabízí

Úspěch v soutěži přináší vítězným výrobkům prestižní titul, možnost označit produkt speciálním logem na obalu, mediální pozornost i prezentaci na tuzemských a zahraničních akcích.

Vítězové mohou také získat preferenční body v rámci dotačních programů a velmi cennou zpětnou vazbu od hodnotitelské komise. Výsledky soutěže budou oznámeny v září na Tiskové konferenci Ministerstva zemědělství. Akce se koná pod záštitou ministra zemědělství a ústředního ředitele Státní zemědělské a potravinářské inspekce.

Potraviny s příběhem si zaslouží prostor „Abychom mohli prodávat potraviny s příběhem, musí si je zákazníci ověřit na vlastní oči,“ dodává **Josef Sklenář**. Soutěž Nejlepší biopotravina roku 2025 letos nabízí prostor právě takovým výrobkům – s chutí, kvalitou a vlastním příběhem.

Andrea Saláková,
PRO-BIO Svaz EZ

O SOUTĚŽI

Soutěž Nejlepší biopotravina roku (do roku 2021 nesla soutěž jméno Česká biopotravina roku) je největší soutěží v oblasti potravin s certifikací BIO u nás.

O prestižní titul se každoročně ucházejí desítky výrobků – potravin vyprodukovaných tuzemskými ekologickými zemědělci.

Účast v soutěži nabízí výrobcům biopotravin jedinečnou příležitost pro zviditelnění svých výrobků jak mezi obchodníky samotnými, tak pro zpopularizování mezi širokou veřejností. Soutěž je každoročně pořádána pod záštitou ministra zemědělství a ústředního ředitele Státní zemědělské a potravinářské inspekce. Soutěž se koná od roku 2002.

Více o soutěži na www.nejlepsibiopotravina.cz.

Studenti požadují zdravé a udržitelné stravování v biokvalitě pro všechny děti

Při letošním Mezinárodním dni školního stravování (13. 3.) přednesli studenti spolu s delegáty organizací IFOAM Organics Europe a ICLEI Europe ve Štrasburku evropským činitelům výzvu požadující zdravé, udržitelné a ekologické školní stravování a začlenění komplexního vzdělávání o potravinách do škol.

Na pozvání poslance Evropského parlamentu za Socialisty a demokraty **Daria Nardelly** se studentská delegace z Markgräflerova gymnázia (Německo) zapojila do dynamické diskuse s klíčovými osobnostmi, mezi nimiž byla starostka Štrasburku **Jeanne Barseghian**, poslanci Evropského parlamentu ze všech politických stran, komisař EU pro zemědělství a potraviny **Christophe Hansen** a komisař EU pro zdraví a dobré životní podmínky zvířat **Olivér Várhelyi**.

Školní stravování, kterého se denně účastní 50 milionů dětí v EU a které jim poskytuje až 50 % energie, významně ovlivňuje zdraví dětí, ale také práci zemědělců a životní prostředí. Školní stravování v biokvalitě je účinným politickým nástrojem, který je v souladu s Vízí pro zemědělství a potraviny, a podporuje udržitelnost evropského zemědělsko-potravinářského systému, jeho konkurenceschopnost a potravinovou suverenitu v EU. Programy jako SchoolFood4Change realizují tento přístup v praxi: **kombinují ekologické školní stravování s návštěvami farem, kurzy vaření a holistickým přístupem** ke školnímu stravování, který učí budoucí generace respektovat potraviny, zemědělce a životní prostředí – nejen prostřednictvím výuky, ale také prostřednictvím vlastní zkušenosti. Komisař pro zemědělství a výživu **Christophe Hansen** během diskuse zdůraznil: „Za zdravé a udržitelné potraviny jsou zodpovědní politici, školy i spotřebitelé. Musíme znovu propojit spotřebitele s výrobci potravin a zajistit spravedlivé ceny pro zemědělce. Vzdělávání dětí v oblasti výroby potravin je klíčem k lepší budoucnosti.“

V návaznosti na téma zdraví komisař pro zdraví a dobré životní podmínky zvířat **Olivér Várhelyi** zdůraznil, že „ve školním stravování jde hlavně o zajištění zdravých a úspěšných generací. Vzhledem k tomu, že více než polovina dospělých v EU trpí nadváhou, musíme začít ve škole a naučit děti zdravým stravovacím návykům. Pokud do této oblasti teď investujeme, přinese nám to trvalé zdravotní a ekonomické výhody.“

IFOAM Organics Europe a ICLEI Europe požadují zavedení minimálních kritérií pro veřejné nákupy potravin. **Jedním z požadovaných cílů je, aby se ve veřejných jídelnách podávalo minimálně 20 % bioproduktů.** Školní stravování může být katalyzátorem transformace potravinového systému směrem k větší udržitelnosti, podporovat zemědělce zabývající se udržitelnými metodami produkce, jako jsou ekologičtí zemědělci, přispívat ke zdraví dětí a oživení venkovských komunit. Minimální požadavky uvedené v našem manifestu a propagované prostřednictvím kampaně Buy Better Food („Kupujeme lepší potraviny“) mohou této transformace dosáhnout.

Jak uvedl ředitel IFOAM **Eduardo Cuoco**: „Školní jídlo není jen jídlo – je to investice do zdraví našich dětí, hnací síla venkovských ekonomik a strategický nástroj pro utváření budoucnosti zemědělství!“

IFOAM, Štrasburk
Zdroj ČTPZ

Projekt <https://schoolfood4change.eu/>

V ČR projekt zastrešuje **Skutečně zdravá škola**, více informací: <https://www.skutecnenezdravaskola.cz/schoolfood4change/>

Počet ekologických zemědělců v ČR stabilně stoupá. Každoročně přibude na 300 nových.

FOTO – PRO-BIO Svaz EZ

NEJLEPŠÍ BIOPOTRAVINA ROKU

Soutěž Nejlepší biopotravina roku je určena tuzemským výrobcům biopotravin. Odborná porota ocení produkty v pěti kategoriích a zvolí celkového vítěze, který získá prestižní titul Nejlepší biopotravina roku.

Soutěžní kategorie

- * BIOVÍNO
- * BIOPOTRAVINY ŽIVOČIŠNÉHO PŮVODU
- * BIOPOTRAVINY ROSTLINNÉHO PŮVODU
- * BIOVÝROBKY PRO GASTRONOMII, POCHUTINY A OSTATNÍ
- * POTRAVINÁŘSKÉ VÝROBKY
- * STEAKOVÁ BIOMASA

Kategorie biovin v rámci soutěže je organizována ve spolupráci se Svazem vinařů České republiky, o. s., a uzávěrka přihlášek pro tuto kategorii je **21. červenec 2025 on-line na elwis.cz.**

Ostatní biovýrobky do jednotlivých výše uvedených kategorií lze přihlašovat až do **8. srpna 2025.**

Přihláška ke stažení na webu <https://pro-bio.cz/projekty/nejlepsi-biopotravina-roku/prihlaska/>

Vzorky přihlášených výrobků k hodnocení je nutno doručit na centrálu Svazu PRO-BIO do 8. 8. 2025. Vzorky výrobků čerstvých nebo vyžadujících delší tepelnou úpravu je nutné dodat v požitelné formě **nejpozději 19. 8. 2025 do 8:00 hod.** na adresu zasedání poroty (SZPI Praha).

Vyhlášení vítězů jednotlivých kategorií soutěže bude připraveno na tiskové konferenci Ministerstva zemědělství.

Pořadatelem Nejlepší biopotraviny roku je PRO-BIO Svaz ekologických zemědělců, akce se koná pod záštitou ministra zemědělství a ústředního ředitele Státní zemědělské a potravinářské inspekce.

NEJLEPŠÍ EKOFARMA ROKU sídlí na Valašsku

Bartákův hrnec pro rodinu Dobešovu

Nejlepší ekofarmou letošního roku se stal rodinný statek Střítežské fojtství ze Zlínského kraje – místo, kde mají biokuřata vyprodaná na měsíce dopředu. Titul získala farma za poctivý přístup, ekologické hospodaření a aktivní roli v komunitě. Ocenění, které uděluje PRO-BIO Svaz ekologických zemědělců ve spolupráci s Nadačním fondem Bartákův hrnec, bude slavnostně předáno 14. června přímo na farmě v rámci Dne otevřených vrat. Akce nabídla bohatý program pro veřejnost.

Bartákův hrnec v novém provedení.

Rodinná farma s respektem ke zvířatům

Střítežské fojtství vedou manželé **Monika a Igor Dobešovi**, kteří navazují na tradici předků sahající až do roku 1608. Od té doby statkem prošlo čtrnáct generací hospodářů. Dobešovi spravují zhruba 125 hektarů půdy – pěstují krmné obiloviny a píce pro vlastní zvířata, chovají drůbež, ovce i skot, provozují certifikovanou porážku a aktivně se zapojují do komunitního života obce.

Biokuřata vyprodaná měsíce dopředu

Na Střítežském fojtství roste kuře přirozeně – bez spěchu, bez stresu a bez chemie. Zatímco běžné kuře je často poraženo již po 35 dnech života, biokuře

tady žije minimálně 82 dní, má přístup na pastvinu, prostor k pohybu, popelení a hrabání a přirozené světlo. Ročně tady vykrmí okolo 4000 kuřat, což je v porovnání s konvenčními velkochovy v Česku velmi málo, přesto mají kuřata vyprodána na dlouhé měsíce dopředu. „Trvalo nám několik let, než se lidé naučili jezdit k nám, ale dnes se vracejí pravidelně,“ říká **Igor Dobeš**, majitel farmy. Farma prodává maso tzv. „ze dvora“ a zákazníci si pro něj jezdí přímo na statek. „Spousta lidí hledá kvalitní a opravdové maso a jsou ochotni si pro něj přijet i z dálky,“ dodává Dobeš. Pro

místní bioprodukcí sem míří lidé nejen z okolí, ale i z Brna, Prahy nebo ze Slovenska.

Naopak v chovu hus se Střítežské fojtství řadí mezi větší chovy v republice, a to hlavně proto, že husy v Česku chová jen málokdo. Ročně tu vykrmí na 800 těchto ptáků. Kromě drůbežího masa farma produkuje také vyzrálé hovězí a jehněčí maso, přičemž část jehňat prodává i do zahraničí nebo na vypásání zahrad.

Uzavřený lokální potravinový řetězec

Střítežské fojtství je příkladem toho, jak lze vést farmu s úctou k půdě, zvířatům i lidem. „Krmivo pro zvířata si Dobešovi pěstují sami, provozují i vlastní porážku drůbeže, díky čemuž zajišťují uzavřený, lokální potravinový řetězec, a maximální welfare pro chovná zvířata. Produkty prodávají především přímo koncovým

Předseda PRO-BIO Svazu ekologického zemědělství Zdeněk Perlinger přesypává z Bartákova hrnce finanční odměnu v podobě čerstvě ražených padesátkorun pro Igora Dobeše a jeho rodinné ekofojtství.

zákazníkům, kteří si cení kvality, transparentnosti a osobního vztahu k producentovi a dokáží ocenit kvalitu BIO včetně všech souvisejících benefitů. Jejich práce je důkazem, že ekologické zemědělství není jen alternativou – ale cestou vpřed. Navíc, co já osobně vnímám jako úžasné, je jejich aktivní zapojení v rozvoji obce a regionu. Jsem přesvědčen, že takovou ekofarmu by chtěl ve své obci každý starosta,” vysvětluje **Kateřina Urbánková**, manažerka PRO-BIO Svazu ekologických zemědělců, proč právě toto hospodářství se stalo Nejlepší ekofarmou roku 2025.

Velký kulturní přesah ekologické farmy Od roku 2015 se Střítežské Fojtství pravidelně zapojuje do chodu obce pořádáním kulturních akcí jako je Hubertova jízda, Velikonoční vyjížďka nebo Svatojánský oheň. Hubertovu jízdu vymyslela **Monika Dobešová**, která je koňařka a s podobnými akcemi už měla zkušenost. Akce se účastní každoročně přes 80 koní. „Náš statek je součástí obce a jiné než společné fungování není možné. Sedlák na vesnici není proto, aby po něm bylo bahno na silnici a smrad, ale aby byl platným členem vesnické komunity. Nicméně bez toho bláta a hnoje se to taky neobejde,” směje se Igor Dobeš.

Když se každodenní dřina promění v uznání

„Ani ve snu by mě nenapadlo, že takového ocenění někdy získáme. Kolikrát jsem se díval na články, kdo dostal Bartákův hrnec, a obdivoval jsem ty statky a jejich práci. Jsem moc hrdý, že se nám povedlo dopracovat se až sem. Největší obdiv a poděkování patří celé mé

Komentovaná prohlídka s majitelem ekologického hospodářství je tradiční součástí akce.

rodině a přátelům, protože sám člověk není nic,” shrnuje své pocity z toho, že se Střítežské fojtství stalo Nejlepší ekofarmou roku 2025.

Den otevřených faremních vrat na Střítežském fojtství

Slavnostní předání ocenění Nejlepší ekofarma roku 2025 se uskutečnilo přímo na Střítežském fojtství ve Stříteži nad Bečvou. Akce s názvem Den otevřených vrat se konala v sobotu 14. června. Návštěvníci se mohli zúčastnit komentované prohlídky farmy, prezentace ekologického zemědělství, farmářského trhu s bio a regionálními výrobky, mládežnické zoo, dětských soutěží a dílniček, ukázek zemědělské techniky i hobby horse. Ochutnávali biopotraviny oceněné v soutěži Nejlepší biopotravina roku a setkali se s několika držiteli Bartákova hrnce. Nechyběl ani hudební doprovod v podání Kamily Polonyové s kapelou a cimbálové muziky.

Andrea Saláková
PR manažerka PRO-BIO Svazu ekologických zemědělců
FOTO – PRO-BIO Svaz EZ

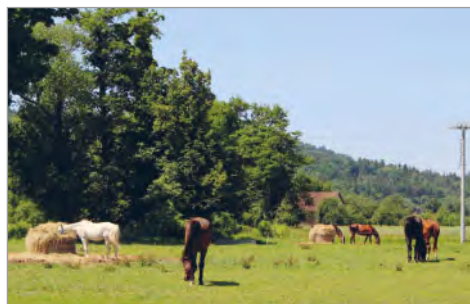
Zdeněk Perlinger a David Ryšavý, švestkové Ekosady Komňa. nejlepší ekofarma roku 2021.

Josef Abrle ml., z Pavlova, udržuje ekovinařství po rodičích, oceněného Bartákovým hrncem za rok 2003.

DEN OTEVŘENÝCH VRAT na fojtství v obrazech /PRO-BIO

**Z programu Dne
otevřených vrat
ve Stříteži nad Bečvou**

Ukázka zemědělské techniky nesmí chybět.

Muž, který pomohl zlepšit ekologické zemědělství v Česku

Roman Rozsypal obdržel Ocenění PRO-BIO Svazu EZ za přínosy pro rozvoj ekologického zemědělství

Za dlouholetou a systematickou práci v oblasti ekologického zemědělství byl oceněn Ing. Roman Rozsypal, CSc., významný odborník a propagátor udržitelného hospodaření. Ocenění Svazu PRO-BIO získal jako uznání za celoživotní úsilí, popularizaci ekologických principů a podporu generacím nových ekologických zemědělců. Slavnostní předání se uskutečnilo při programu Valné hromady Svazu PRO-BIO 5. června 2025 v Třešticích.

Na foto zleva: předseda Svazu Zdeněk Perlinger, manažerka Svazu Kateřina Urbánková, oceněný Roman Rozsypal a místopředseda Svazu Tomáš Kejzlar.

Roman Rozsypal vystudoval zemědělství v Brně a během významné části své profesní dráhy se zaměřil na ekologické hospodaření. Jeho odbornost zahrnuje

rostlinnou i živočišnou výrobu, otázky půdní úrodnosti, hnojení i šetrné nakládání s přírodními zdroji.

Svou kariéru věnoval nejen odbornému poradenství, kdy jako spoluzakladatel působil ve Spolku poradců a kontrolorů v ekologickém zemědělství EPOS, ale také vzdělávání a osvětě. Je spoluautorem mnoha publikací pro ekologické zemědělce, studenty a odbornou veřejnost.

Po řadu let působil také jako ředitel společnosti Biokont CZ, jedné z organizací zajišťujících kontrolu a certifikaci ekologických zemědělců a výrobců biopotravin. Svým dlouhodobým působením se

výrazně podílel na nastavování standardů a rozvoji celého systému ekologického hospodaření, jehož kvalita ovlivňuje sektor ekologického zemědělství dodnes.

PRO-BIO Svaz ekologických zemědělců, který mimo jiné pořádá soutěže Nejlepší ekofarma roku a Nejlepší biopotravina roku, se nově rozhodl **oceňovat také jednotlivce, kteří se výrazně zasloužili o rozvoj ekologického hospodaření v Česku.** Tímto krokem Svaz rozšiřuje své aktivity o další formu uznání a podpory těch, kteří dlouhodobě přispívají k rozvoji udržitelného zemědělství.

„Jsem nesmírně ráda, že se nám tento 'projekt' podařilo spustit. Opravdu velmi dlouho jsme to ve Svazu diskutovali a hledali vhodný formát, protože je mnoho osobností ekologického zemědělství, které za více než 35 let, co se v ČR hospodaří ekologicky, udělaly obrovský kus práce. A toto je cesta, jak jim chceme poděkovat, protože bez nich by nic z toho, co si v ekologickém zemědělství užíváme, nebylo možné. A pan inženýr Rozsypal je skvělá první volba na ocenění!“ dodává k ocenění Kateřina Urbánková, manažerka svazu.

Andrea Saláková
PRO-BIO Svaz EZ

PRO-BIO vítá ambiciózní plán vinařů na rozšíření ekologických vinic

PRO-BIO Svaz ekologických zemědělců vítá rozhodnutí Svazu vinařů ČR navýšit podíl ekologických vinic. Nově schválený Strategický plán rozvoje vinařství na období 2025–2045 si klade za cíl zvýšit plochu ekologicky obhospodařovaných vinic z dnešních 6,5 % na 15 %.

Ekologické vinohradnictví posiluje odolnost krajiny

„Tento krok představuje důležitý posun nejen pro ekologické zemědělství, ale i pro odolnost celého sektoru vůči změnám klimatu. Ekologické vinohradnictví pracuje s přírodou – bez syntetických pesticidů a průmyslových hnojiv – a přispívá tak k ochraně půdy, vody i biodiverzity. Zdravější půda lépe odolává extrémům, jako jsou sucho nebo eroze,“ uvedla Kateřina Urbánková, manažerka PRO-BIO Svazu ekologických zemědělců.

V souladu s cíli českého ekologického zemědělství

Rozšíření ekologických vinic je plně v souladu s Akčním plánem ČR pro rozvoj ekologického zemědělství (2021–2027), který počítá s 22 % ekologicky obhospodařovanou půdou. Vinařství navíc sehrává

významnou roli i v kulturním a krajinotvorném vnímání zemědělství veřejností.

Strategický plán přináší širší reformy

Strategický plán vinařů přináší také ambiciózní cíle v dalších oblastech: usiluje o dosažení 40% soběstačnosti v produkci hroznů, omezení dovozu levných a nekalitních vín z třetích zemí, přechod na rezistentní odrůdy révy (PIWI) a rozšíření nabídky nízkoalkoholických a nealkoholických nápojů z hroznů. Tyto kroky reagu-

jí na klimatické, ekonomické i společenské výzvy.

PRO-BIO nabídne odbornou spolupráci

V PRO-BIO vnímáme tyto záměry jako cestu k udržitelnějšímu a zdravějšímu zemědělství. Jsme připraveni podpořit Svaz vinařů odbornými zkušenostmi, sdílením dobré praxe i dialogem napříč zemědělským sektorem.

„České vinařství má potenciál stát se symbolem kvalitní a ekologické produkce. Věříme, že společně můžeme přispět k udržitelnější budoucnosti českého zemědělství,“ dodává Urbánková.

Andrea Saláková

Vinice u Velkých Bílovic

SALÁT Z ČERVENÉ PŠENICE

Osvěžující křupavý salát z netradiční červené pšenice s čerstvou zeleninou.

Doba přípravy: 75 minut

počet porcí: 4

- 250 g české červené pšenice NAŠE BIOFARMA
- český dýňový olej NAŠE BIOFARMA
- 1 plechovka bílé sterilované máslové fazole BIOLINIE
- 1/2 hlávky ledového salátu
- 2 střední rajčata
- 2 střední mrkve
- 1/2 salátové okurky
- 1 paprika
- čerstvé nebo sušené bylinky
- na dochucení vinný kvasný ocet
- sůl

Pšenici důkladně propláchneme a necháme přes noc namočenou ve vodě. Následující den vaříme 60 minut v osolené vodě s kapkou oleje, poté necháme ještě chvíli dojít. Mezitím si nakrájíme zeleninu. Vychladlou pšenici, zeleninu a fazole důkladně promícháme, osolíme a dochutíme dýňovým olejem, vinným octem a bylinkami. Podáváme jako přílohu k hlavnímu jídlu, ke grilovaným pokrmům či jako lehký letní salát.

<http://www.probio.cz/recepty/recepty-mesice/salat-z-cervene-psenice.html>

Malé retro vaření – BIO 7/2017

NEDĚLNÍ ŘEZ

- 500 g celozrnného kuskusu
- 300 g rozinek
- 150 g biokokosových lupínků
- 1 vrchovatá lžička špaldové kávy nebo zrnkové biokávy

Do vřící vody – 1,5 litru – vysypeme kuskus, rozinky a kokos, opět přivedeme k varu a za hlubokého míchání odspodu hrnce počkáme, až kuskus zhoustne do kašovitě hmoty, potom vypneme sporák. Odspodu opět promícháme, přikryjeme poklicí a necháme 1/2 hodinu dojít na teplé plotně.

Mezitím nachystáme velikou umělohmotnou, dřevěnou či skleněnou mísu, lžici a vidličku. Po 1/2 hodině sladkou hmotu pořádně promícháme, vyklopíme do nachystané mísy, vidličkou natlačíme dovnitř a uhladíme okraje a celou rovnou plochu řezu posypeme kávou či kávovinou. Dáme do chladu ztuhnout. Po vychladnutí vykrojíme okraje a řez vyklopíme na prkénko. Krájíme na plátky, pokládáme na rovný (u nás se říká plytký) talíř a zdobíme krajovým ovocem: hrušky, jablka, švestky, meruňky...

Výtečná horká špaldová káva dokreslí příjemnou chuť nedělního řezu.

Daniel BOREK

Obr. Kuskusový dort Magdalena

Jak se doma vyhnout MIKROPLASTŮM

Usazují se v našem těle

Materiály, kterým souhrnně říkáme plasty, jsou takřka každý pes jiná ves. Liší se složením, odolností proti teplu, jsou barevné nebo průsvitné až průhledné, měkké, tvrdé, ohebné. Společný mají původ – téměř výhradně z ropy – a velmi dlouhou trvanlivost. Tedy neplatí pro věc samotnou, plastové výrobky se vyznačují spíše láci a všeobecnou dostupností než dlouhou životností. Problém je jinde: Časem se rozpadnou, ale jen na drobné částice, které mohou v přírodě vydržet velmi dlouho. Jde totiž o látku „nové“, pro které nejsou rozkladači, hlavně mikroorganismy, které by se jimi živily. A protože jde o drobné částice, které jsou ve vodě, v půdě i ve vzduchu, tak se dostávají i do těl (projdou do krve skrz plíce nebo trávicí trakt). A zatím se neví, co to může do budoucna znamenat.

Malé a zbytečné

Výše popsané platí v zásadě pro všechny druhy plastů. Nicméně v současné podobě civilizace je těžké se jim vyhnout – asi nepředěláme vodovodní potrubí zase na dlabané kmeny a tak dále. Ale i tak je doma spousta drobných plastových udělatek, které mají dobrou alternativu z jiných materiálů. Zkuste se nad nimi zamyslet – a při dalším nákupu hledat variantu bezplastovou.

Krájecí prkénka – Na nich je přímo vidět, jak se pozvolna odkrajují a mizí v podobě drobných kousků. Volte raději z jednoho kusu dřeva (nelepené – jinak se musí něčím spojit), důvěryhodné výrobce a lokální dřevo. Pokud je potřebujete odlišit – třeba v profesionální kuchyni – je možné vypálit popis nebo obarvit příslušnou barvou (maso, zelenina atd.) jen malou část, na které se nekrájí (madlo, hrana).

Obracečky, vařečky – jako u prkénka.

Kolíčky na prádlo, párátko – vyrábí se i v Česku z FSC dřeva stejně jako mnoho jiných dřevěných věcí do domácnosti (Dipro Proseč).

Mašlovačky – zkuste staré dobré peroutky ze svázaných peřiček místo silikonových.

Provázky a nitě – zejména provázky se rády zhruba po roce na světle rozpadají na velmi drobné kousky, které už ze zahrady nedostanete. Alternativou jsou nejružnější přírodní vlákna, motouzy atd.

Pozor, to, co se prodává pod názvem „lýko“ je většinou plast.

Pečící papír – papír je napuštěný směsí látek, které zajišťují nesmáčivost a brání přilepení. Zkuste vymastit plech olejem nebo jiným tukem, případně vysypat moukou, strouhankou nebo strouhaným kokosem (to je na buchtě chuťovka!).

Plastové nádoby všeho druhu – stará dobrá keramika a sklo, pokud potřebujete něco nerozbitného, tak kov (smalt je pohlednější, ale nerez se nikdy neodštípne). V případě různých designových kelímků na kafe a láhvi na vodu se často používají méně obvyklé druhy plastů (třeba triton) nebo kombinace materiálů. A ty se do recyklace nedostanou, protože je jich málo (a nevyplatí se separátní recyklace) a nelze je na dotřídovací lince poznat. V nejlepším případě pak skončí ve spalovně. To platí i pro „rozložitelné“ kelímky na nápoje – obvykle se do kompostu nedostanou, protože je kompostárny nechtějí (nejdou snadno odlišit od nerozložitelných) a v zahradním kompostu se budou rozkládat dlouho.

Kancelářské drobnosti – plastem potažené svorky, madla nůžek apod. Často jsou z PVC, což není zdravé ani přírodě přátelské. Totéž platí pro složky, mapy, pořadače. Kdykoliv je to možné, tak volte papír (na trhu jsou české výrobky z recyklovaného kartonu s ekoznačkou), případně jiné plasty než PVC, třeba polyethylen (PE)

veronica
EKOLOGICKÝ INSTITUT

nebo polypropylen (PP). Ale často je obtížné zjistit skutečné složení výrobků.

Lepicí pásky – k mání jsou také papírové (plastové jsou většinou z nekonečně univerzálního PVC, pokud se vůbec podaří zjistit materiál). Když dáváte krabici do tříděného papíru, tak z ní zkuste pásku strhnout, ale nevádí, když tam něco zůstane. Při recyklaci – rozvláknění papíru na kaši – ji odstraní.

Výrobky kombinované s plastem – kombinace prakticky zabíjí recyklaci. Platí jak pro kombinované obaly (třeba pytlíky na kafe – zvenčí plast, zevnitř hliník; tetrapak je na tom trochu lépe, protože je zájem o karton uvnitř), tak pro textil (velké množství látek je směsných, většinou bavlna + nějaké umělé vlákno, které dodává pružnost) nebo „dřevoplast“ (pokud nejde o materiál ze skutečně recyklovaného odpadu – směsného plasty, ev. textilu). U většiny výrobků nejde jednoduše zjistit, z čeho jsou vyrobené (výjimkou jsou některé obaly), takže se většinou – pálí. Nebo skládkují

Hračky, třetky, ozdobičky – zkuste se před nákupem zamyslet. Jsou malé, někdy roztomilé – a většinou z docela zbytečného plasty, téměř nikdy nejde zjistit, z kterého přesně. Ne všechno, co vypadne z čokoládového vejce je fakt pro radost :)

A jeden tip na závěr: Zkuste méně prát, případně prát v ruce bez velkého drhnutí. Textil při praní je zřejmě největším zdrojem mikroplastů ve vodě – jistě znáte ten prach, co se usadí na dně pračky. Něco je bláto, něco přírodní vlákna, zbytek odřená umělá vlákna. Na čistíčkách odpadních vod si s nimi nedokáží poradit a skončí tedy v řekách.

<https://www.veronica.cz/mal-a-zbytnz>

Co na to dříve narození?

Seniorky i senioři se tradičně chovají ekologicky. Totiž – setrvávají ve starých koleích a nevyměnili svá dřevěná prkénka a vařečky za plastové. Naštěstí dřevěné jsou stále k dostání, když ne jinde, tak na vánočních trzích a tradičních jarmacích. Stejně tak tam pořídí mašlovačky z husích per, proto se vymazávání plechů tukem nevzdali. I když po pečícím papíru se při mytí pekáčů tolik nenadrbou... Dříve si šili a pletli látkové hračky. Bude nejlepší, když to opět připomenou svým vnukům a vnučkám. Ostatní výrobky kombinované s různými materiály a plastem, to už musí řešit jiné kapacity. (r)

Těšínská zahrada u Jičina

- Provoz: Stánek je samoobslužný a obvykle otevřený od čtvrtka do neděle, od 10 do 18 hodin.
- Filozofie: Těšínská zahrada klade důraz na respekt k přírodě a udržitelný životní styl, podporuje členy ve vlastním pěstování.

Fcb zahrady

FOTO převzato z facebooku Těšínská zahrada

Odbyt svépomoci

I malé firmy, malá hospodářství si nacházejí cestu k zákazníkům a nemusí složité žádat o dotace na výdejní automat. Pomocí sociálních sítí se dostanou k propagaci svých produktů, čerstvé zeleniny – a v tomto případě také květin.

Těšínská zahrada vybudovala samoobslužný stánek u cesty. Jednoduchá konstrukce, vlastně velká skříň a dveře s tabulemi dobře poslouží k prodeji a napsání informací. Zákazníci platí jako hotově, tak prostřednictvím QR kódu.

Těšínská zahrada je malá farma poblíž obce Těšín, která se zaměřuje na šetrné pěstování ovoce, zeleniny a květin. Nabízí samoobslužný stánek se sezónními produkty a květinami, otevřený od čtvrtka do soboty. Je to též komunita zaměřená na udržitelný život a soběstačnost, propagující respekt k přírodě a možnost pěstování vlastních plodin.

- Poloha: Stánek se nachází nedaleko hlavní silnice Jičín-Lomnice nad Popelkou, mezi obcemi Valdice a Železnice, s odbočkou na Těšín.

- Sortiment: V sezóně (duben-listopad) je možné zakoupit květiny, sazenice a se srdcem ekologicky (ale bez certifikátu) pěstovanou zeleninu a bylinky.

Majitelky se obracejí na veřejnost s důvěrou, že za vyzvednuté zboží zaplatí. Sice kdosi jejich důvěru nahlodal poškozením a vykradením kasičky, ale neodradilo je to. Stánek se zeleninou čerstvou podle sezóny, i sadbou a hlavně květinami láká k nákupu i potěše oka.

Komentář Bio

Vyšší dotace pro ekologické zemědělství, méně papírování a dostupná zdravá výživa pro školáky: ministerstvo připravilo novou legislativu

Na některé způsoby ekologického hospodaření půjdou vyšší sazby dotací. Dodávky ovoce, zeleniny a mléka do škol budou distribuovány kratší cestou. Digitalizace záznamů o používání přípravků na ochranu rostlin se zjednoduší. Ministerstvo zemědělství (MZe) přichystalo novou legislativu, kterou jednala vláda.

„Připravili jsme na ministerstvu novou legislativu, která má usnadnit život zemědělcům a také zlepšit podmínky v rostlinolékařské péči, ekologickém zemědělství i v poskytování dodávek ovoce, zeleniny, mléka a mléčných výrobků do škol,“ řekl ministr zemědělství Marek Výborný (KDU-ČSL).

Nařízení vlády o ekologickém zemědělství

Pro ekologické zemědělce se zvýší sazba některých dotací, omezí se byrokracie a budou mít jednodušší podmínky při žádosti o dotaci. Nově už například nebudou muset dokládat produkci na standardní orné půdě. Žadatelé také nebudou muset odevzdávat evidenci o výnosech za předcházející rok. Zjednodušení je připraveno i pro zemědělce, kteří pěstují více

druhů zeleniny na malých plochách do 6 hektarů. Nyní postačí, když v žádosti o dotaci uvedou, že pěstují směs zeleniny, už není nutné, aby konkrétně vypisovali jednotlivé druhy. Tito malí zemědělci zároveň dostanou vyšší dotaci, stejně jako pěstitelé víceletých pěstic, trav na seno a travního porostu na orné půdě.

Celkem je pro ekologické zemědělství na roky 2023–2027 vyčleněna podpora přibližně 11,3 miliardy korun, z toho 7,4 miliardy z národních zdrojů a asi 3,9 miliardy ze zdrojů EU. Ročně podají zemědělci v rámci tohoto opatření 5,2 tisíce žádostí o dotaci na výměru 570 tisíc hek-

tarů. Roční příspěvek na ekologické zemědělství je 1,9 miliardy korun.

Nařízení vlády o poskytování podpory na dodávky ovoce, zeleniny, mléka a výrobků z nich do škol

Nařízení specifikuje distribuční kanály pro dodávky mléka, ovoce a zeleniny do škol. Nově došlo k upřesnění pravidel pro krátké dodavatelské řetězce, tedy že od výrobce se musí **potraviny dostat do škol maximálně přes jednoho obchodníka/zprostředkovatele**. Tím se podpoří udržitelné zemědělství i využití převážně místních zemědělců, čímž se sníží zatížení životního prostředí. Rovněž se urychlí schvalování doprovodných vzdělávacích opatření souvisejících s projektem. Termín oznámení o jejich schválení se posune z 31. srpna už na 15. srpna, takže vzdělávací akce mohou začínat už od září. Záříjový termín je vhodný například pro exkurze žáků do sadů, protože právě v tomto období vrcholí sklizeň ovoce.

Konkrétní finanční podpora pro školní rok 2025/2026 ještě není známa, ale dle předpokladu bude obdobná jako

v předchozím roce. Nově budou žáci dostávat zdravé svačiny od listopadu místo od září. Bylo totiž nutné zvýšit sazbu podpor kvůli rostoucím cenám produktů, a přitom zároveň zachovat stejné množství dodaného ovoce, zeleniny a mléka, proto se přistoupilo ke zkrácení období dodávek.

Návrh zákona o rostlinolékařské péči

Záznamy týkající se používání přípravků na ochranu rostlin (POR) se budou od začátku roku 2026 v celé EU vést už jen elektronicky. Každý zemědělec má povinnost zanést záznam o použití POR do 30 dnů od aplikace přípravku do elektronické podoby. Elektronické prostředky pro vedení záznamů zajišťují větší spolehlivost

Porovnání sazeb dotací pro ekologické zemědělce pro rok 2025

Titul	(EUR/ha)	* Přechodné období		Ekologické zemědělství	
		2024	2025	2024	2025
	sazba	sazba	sazba	sazba	sazba
pěstování zeleniny a spec. bylin do 6 ha	810	1 294	790	1 251	
pěstování víceletých píceň	148	205	130	180	
pěstování trav na semeno	148	205	130	180	
pěstování trav na orné půdě	148	205	130	180	

Směnný kurz platný pro žádosti podané v letošním roce: 25,185 Kč/EUR

* Přechodné období, kdy zemědělec přechází ze standardního na ekologické zemědělství. Trvá podle typu zemědělské kultury 2 až 3 roky.

záznamů, usnadňují jejich shromažďování, ověřování příslušnými orgány a účelnější kontroly. Novela také zavádí povinnost pro zemědělce obhospodařující více než 200 hektarů pravidelně poskytovat

Ústřednímu kontrolnímu a zkušebnímu ústavu zemědělskému záznamy o použití přípravku nebo pomocného prostředku. Cílem je získání dat pro cílený monitoring reziduí přípravků v pitné vodě.

Stát už nebude penalizovat, ale KRAJINNÉ PRVKY V OHROŽENÍ

Zemědělci již nebudou znevýhodňováni za vytváření a udržování mezí nebo remízů. Vláda totiž v březnu schválila nařízení, které ukončuje odnímání krajinných prvků ležících na okraji polí nebo těch protínajících pole z plochy způsobilé pro zemědělské dotace. Na nápravě absurdní situace, v níž bývali zemědělci znevýhodněni za to, že podporovali biodiverzitu, začalo Hnutí DUHA pracovat před dvěma lety. Součástí nařízení jsou i nové ekoplateby na tvorbu nových krajinných prvků nebo údržbu těch stávajících. Zároveň však dochází k zásadnímu oslabení ekologických ambicí, jelikož zemědělci pro získání plošných dotací již nebudou muset vyčleňovat žádné krajinné prvky nebo úhory.

Na nemožnost pobírat dotace ze Společné zemědělské politiky na krajinné prvky, které nejsou plně obklopené evidovanou zemědělskou půdou, si zemědělci i ekologové dlouhodobě stěžovali. I přesto, že zemědělec tyto prvky vytvořil na okraji svého pole nově, nemohl na ně dotace dále pobírat. Proto Hnutí DUHA požádalo o oficiální stanovisko Evropskou komisi,

na kterou se do té doby odvolávalo Ministerstvo zemědělství. Komise potvrdila, že proti změně nemá námitky. Hnutí DUHA proto v lednu 2024 předalo ministerstvu zemědělství a životního prostředí analýzu situace a vyzvalo je, aby co nejdříve přišlo s návrhem změn, které napravit toto demotivační nastavení ve vztahu ke krajinným prvkům.

Ministerstvo zemědělství v reakci na to představilo nyní schválenou úpravu, která umožňuje nové krajinné prvky ponechat jako součást sousední obhospodařované půdy a dále na ně pobírat přímé platby na plochu. Pokud byl zároveň prvek na základě dřívějších pravidel z dotovaných ploch odebrán, může být k ploše opět přičleněn. Ekologické organizace tyto úpravy považují za důležitý krok, který odstraňuje jednu z bariér zemědělců vytvářet nové meze, remízky nebo mokřady. Starší krajinné prvky, které nikdy nebyly součástí dotačních ploch, však nadále zůstávají mimo dotační politiku.

Schéma: nové krajinné prvky, které vznikly uvnitř současné zemědělské půdy a nebyly půdou zcela obklopeny, byly dosud z evidované zemědělské půdy vyškrtávány a přicházely o dotační podporu. Nyní již součástí okolních polí zůstanou.

Tvorba mezí, remízů, alejí nebo mokřadů je jedním ze stěžejních řešení problémů české krajiny. Podporují půdní i nadzemní biodiverzitu, zadržují vodu, zpestřují prostředí, snižují znečištění vodních zdrojů pesticidy a živinami. Z české krajiny však

bylo v posledních deseti letech výrazně množství krajinných prvků odstraněno. Jen od roku 1948 do 80. let šlo až o 800 000 kilometrů mezí, 120 000 kilometrů polních cest, 35 000 hektarů polních remízů a hájků, 30 000 kilometrů alejí a linií zeleně.

Dalším pozitivním krokem je zavedení dvou ekoplateb za tvorbu a péči o krajinné prvky. Ekologické organizace vyzývají, aby platba za péči o krajinné prvky byla spojená s dostatečnou kontrolou a nedocházelo tak k zásahům v rozporu s podporou biodiverzity.

Všechny tyto kroky přesto nemohou vyvážit **zásadní oslabení v takzvané celofaremní ekoplatebě. Pro její získání již zemědělci nebudou muset vyčleňovat část půdy pro krajinné prvky nebo úhory, a z české krajiny tak pravděpodobně zmizí desetitisíce hektarů zejména úhorových ploch, které vznikly teprve v roce 2023.**

Martin Rexa, koordinátor zemědělské kampaně Hnutí DUHA, řekl: „Vítáme, že ministerstvo odstranilo jednu z bariér demotivující zemědělce od vytváření nových mezí, remízů nebo mokřadů. Naše krajina je potřebová a zemědělci si za ně podporu zaslouží. Bohužel spolu s tím dochází k oslabení jiného ekologického opatření, ačkoli ideálně by se měla spolu doplňovat. Takto nemůžeme čekat, že změny povedou k výraznému nárůstu krajinných prvků v naší krajině, ačkoli mohou zásadně pomoci se zvrácením úbytku biodiverzity nebo adaptací krajiny na dopady klimatické změny. Budoucí vláda tak bude muset v úsilí zabrat.“

K dopadům oslabení a rozpočtu ekoplateb: <https://hnutiduha.cz/aktualne/vlada-dal-hraje-vabank-se-zemedelskymi-dotacemi-k-navrhu-oslabeni-ekologickych-pozadavku>

EU musí zjednodušit přístup k biologické ochraně rostlin

IFOAM EU zveřejnila stanovisko týkající se biologické ochrany rostlin a vyzývá k přijetí konkrétních opatření, která zlepší dostupnost a využívání těchto metod.

„Budoucí legislativa týkající se biologické ochrany by měla zohlednit potřeby ekologických zemědělců a zjednodušit registraci přírodních látek, které jsou v ekologické produkci povoleny jako doplněk k preventivním agrotechnickým opatřením,“ uvedl **Eduardo Cuoco**, ředitel IFOAM EU.

Navzdory tomu, jaký význam má v dnešní době biologická ochrana rostlin, jsou současné schvalovací postupy příliš zdoluhavé a celkově nevhodné, což brání širšímu zpřístupnění těchto přírodních prostředků. Schválení nové látky může trvat až deset let, což je v praxi neslučitelné s aktuálními potřebami zemědělců. V současnosti je povoleno pouze omezené množství biologických přípravků.

Ve snaze přispět k řešení této nevyhovující situace představila IFOAM EU soubor doporučení:

- přijmout jednotnou definici biologické ochrany rostlin,
- uznat skutečnost, že podpora biologické ochrany rostlin představuje celospolečenský zájem,

- upravit schvalovací procesy na úrovni EU i členských států a usnadnit využívání makroorganismů,

- podpořit instituce, aby lépe uplatňovaly stávající předpisy,

- zohlednit nedostatky tržních mechanismů a podpořit rozšířené používání biologických přípravků,

- překlenout rozdíly identifikované ekologickým sektorem prostřednictvím výzkumu a veřejného financování.

„Pokud chceme chránit biodiverzitu, vodní zdroje a zdraví zemědělců, je třeba přijmout rozhodná politická opatření, která povedou k postupnému nahrazení syntetických pesticidů. Aby mohli zemědělci změnit stávající postupy a více využívat nástroje biologické ochrany rostlin, potřebují snazší přístup k přírodním látkám stejně jako k informacím z oblasti agroekologie,“ uvedl zástupce ředitele IFOAM EU **Eric Gall**.

Komisaři pro zdraví a ochranu zvířat i pro zemědělství a potraviny se podle svého mandátu již dříve vyjádřili ve prospěch urychlení procesu schvalování a povolování přípravků biologické ochrany.

Biologická ochrana rostlin (biokontrola) je metoda, která využívá přírodní organismy a látky

IFOAM Organics Europe je evropská zastřešující organizace pro biopotraviny a zemědělství. Zastupujeme biopotraviny v evropské politice a prosazujeme transformaci potravinářství a zemědělství. Naše práce je založena na principech biozemědělství – zdraví, ekologie, spravedlnost a péče. S téměř 200 členy ve 34 evropských zemích naše práce zahrnuje celý řetězec biopotravin.

– například éterické oleje, (mikro)organismy nebo semiochemikálie – za účelem podpory zdraví rostlin. V ekologickém zemědělství se jedná o jeden z nástrojů umožňujících zvládat škůdce, choroby a plevel. Ve většině případů však postačují preventivní a agrotechnická opatření, jako je střídání plodin, výběr vhodných odrůd nebo podpora přirozených nepřátel škůdců. Pouze na 10 % ekologicky obhospodařované půdy je potřeba doplnit tato opatření o přírodní látky. Výjimku představují některé plodiny, jako je ovoce nebo vinná réva, které vyžadují vyšší úroveň ochrany.

Celé stanovisko s doporučeními najdete na webu IFOAM EU.

Zdroj: Aktuality PRO-BIO Svazu EZ

Zemědělci si přejí vyměňovat osiva

Zemědělci, šlechtitelé a pěstitele osiva ve společném dopise vyzývají členské státy, aby podpořily výměnu osiva zemědělců

BRUSEL – Koalice organizací zastupujících zemědělce, šlechtitele a pěstitele osiva zaslala v červnu společný dopis ministrům zemědělství EU, v němž je vyzývá, aby chránili práva zemědělců na výměnu semen.

Signatáři vyzývají členské státy, aby zajistily, že budoucí nařízení o rozmnožovacím materiálu rostlin (Plant Reproductive Material – PRM) výslovně uznává práva zemědělců na uchovávání, používání, výměnu a prodej semen, a to i s finanční kompenzací.

„Po generace zemědělci uchovávali a sdíleli svá semena, přizpůsobovali je lokálně a vytvářeli bohatou agrobiodiverzitu. Zákaz těchto praktik by byl krokem zpět,“ řekl **Eduardo Cuoco**, ředitel IFOAM Organics Europe. „Různé zemědělské systémy mají různé potřeby a skutečnosti a legislativa týkající se osiva musí všechny tyto rozdílné potřeby zohlednit. Uznání a podpora výměny semen neznámá ohrozit komerční trhy se semeny,“ pokračoval.

„Výměna semen mezi zemědělci je nejen životně důležitým nástrojem pro potravinovou soběstačnost a agrobiodiverzitu, ale je také živoucím vyjádřením kulturního dědictví a odolnosti komunity. Vyzýváme členské státy EU, aby dodržovaly práva zemědělců na uchovávání,

sdílení a pěstování semen přizpůsobených místním podmínkám,“ zdůraznila **Marta Messa**, generální tajemnice pro Slow Food.

„Výměna rostlinného reprodukčního materiálu zemědělci je již v několika členských státech uznávána a v mnoha dalších tolerována, protože se jedná o nezbytnou praxi pro dynamické řízení agrobiologické rozmanitosti. Nové nařízení o PRM by mohlo být značnou překážkou pro práva zemědělců na osivo v Evropě,“ dodala **Alessandra Turco** z koordinačního výboru evropské koordinace Via Campesina. „Zajistíme, aby budoucnost semen zůstala rozmanitá, decentralizovaná a demokratická,“ uzavřela.

Zatímco návrh Komise obsahoval článek umožňující výměnu osiva mezi zemědělci, který

byl podpořen a rozšířen Evropským parlamentem, poslední zpráva o pokroku polského předsednictví Rady EU v oblasti PRM tento článek zcela vypustila – což koalice důrazně odsoudila.

Aby bylo zajištěno, že právo zemědělců na osivo bude chráněno a v souladu s Deklarací OSN o právech rolníků (UNDROP), signatáři vyzývají členské státy, aby do připravovaného nařízení znovu zavedly ustanovení, která zemědělcům umožní výměnu rozmnožovacího materiálu rostlin, aby se zajistilo, že množstevní limity budou odrážet skutečné potřeby zemědělců, a aby se odmítla zeměpisná omezení.

Postoj Rady k této reformě legislativy EU v oblasti osiv (spis PRM) bude projednán ministry zemědělství na zasedání Rady pro zemědělství AGRIFISH.

Signatáři (v abecedním pořadí): ARCHE NOAH, Biodynamická federace Demeter International, Evropská koordinace Via Campesina, IFOAM Organics Europe, Slow Food.

PRO-BIO Svaz ekologických zemědělců se v ČR tuto iniciativu samozřejmě v maximální možné míře snaží podpořit, protože vnímáme, jak zásadní téma to zejména pro ekologické zemědělství je.

Dohoda EU-Mercosur, výměna krav za auta?

Zemědělci mnoha zemí protestovali

Evropská unie na konci roku 2024 dojednala po dvou desetiletích dohodu o volném obchodu s jihoamerickým společenstvím Mercosur. Uzavření dohody, která vyvolávala protesty zemědělců v řadě evropských zemí. Nesouhlas s paktem kvůli obavám z přílivu levných zemědělských produktů vyjádřily Francie, Itálie, Polsko, Maďarsko, Rakousko a Slovensko. Dohoda byla Komisí EU schválena, ale následovat bude proces ratifikace v jednolivých zemích EU.

Řada zemí EU v čele s Německem v paktu vidí otevření nového trhu pro export nejen zemědělských výrobků. Očekává se, že dostupnější bez cel bude jednak vývoz, například automobilů, služeb atd. a také se zajistí vzácné nerosty pro průmysl.

Zmíněné kritické státy se však obávají, že zejména příliv levného hovězího a drůbežího masa, cukru nebo kukuřice způsobí velké ztráty tamním zemědělcům. Paříž proto ohlásila, že se schválení dohody pokusí zablokovat. Italská vláda se domnívá, že nejsou nastavené vhodné podmínky pro schválení dohody o volném obchodu mezi Evropskou unií a skupinou latinskoamerických zemí Mercosur. O nové podobě dohody jednala se skupinou Mercosur Evropská komise.

Francie, Itálie a Polsko byly blízko k dosažení blokační menšiny v Radě EU. Při ratifikaci obchodních dohod je zapotřebí podpora většiny 15 států, které představují alespoň 65 procent obyvatelstva. Blokační menšina potřebuje nejméně čtyři členské státy. Francie, Itálie a Polsko představují zhruba třetinu populace EU.

Česká republika se tak přidala k zemědělcům ze Španělska, Francie, Polska, Německa či Slovenska, kteří nesouhlasí s obchodními dohodami s třetími zeměmi, zejména s Jižní Amerikou a Ukrajinou, jež umožňují dovozy levných potravin bez odpovídajících standardů.

Dohoda EU-Mercosur byla na spadnutí. Český zemědělský svaz před ní varoval

Čeští zemědělci se ke konci února připojili k evropským protestům proti dovozu potravin ze zemí mimo Evropskou unii. Protestní jízdy traktorů a další techniky se uskutečnily po celé ČR, zejména na hranicích. Informovali o tom zástupci Agrární komory ČR a Zemědělského svazu ČR, kteří byli hlavními organizátory. Proti protestům se ozvala Asociace soukromých zemědělců ČR, která odmítá nekonstruktivní přístup. Místopředseda

ASZ ČR Ing. Štefl se domnívá, že dohoda přinese v jiných oborech výhody.

Zemědělcům vadí zejména obchodní dohoda mezi EU a jihoamerickými státy ze sdružení Mercosur a bezcelní dovozy z Ukrajiny, protože ve zmíněných zemích podle nich nemusí farmáři dodržovat stejně přísné normy jako v EU (v Brazílii se nadměrně užívají pesticidy, povoleny produkty z GMO). Potraviny jsou vyprodukovány levněji – ale na vypálené půdě po amazonských pralesích. Prostředí neprospěje ani doprava přes oceán.

S traktory z pole vyjeli na komunikace.

Foto ilustrační

Čeští zemědělci vyzývali vládu

Zemědělský svaz ČR a Agrární komora vyzvaly české politiky, aby neratifikovali dohodu EU – Mercosur. Vyzývají vládu Petra Fialy (ODS), aby prosazovala spravedlivé podmínky na evropském trhu.

Podle Svazu současná podoba dohody ohrozí konkurenceschopnost českých zemědělců, zdraví spotřebitelů a bude mít negativní dopad také na životní prostředí a navýšení byrokracie.

Protestující apelovali na politiky, aby odmítli Mercosur a nastavili férové podmínky pro evropské zemědělce.

Mezi požadavky zemědělců patří zrušení obchodní dohody mezi EU a státy Mercosur, nastavení nové dohody mezi EU a Ukrajinou, zajištění maximální ochrany trhu ze strany EU a zajištění rovných podmínek pro podnikání na evropském trhu.

Dále požadují snížit byrokracii a podporu evropské iniciativy Stop falšovaným potravinám, která usiluje o jasné uvedení původu každé potraviny na evropském trhu. Už takto je zemědělství sužováno snižováním produkce mléka a hovězího masa, snížením ziskovosti.

(Zdroj: AK ČR, ČZS, ASZ ČR)

MERCOSUR, neboli Mercado Común del Sur (Společný trh Jihu), je jihoamerické sdružení volného obchodu. Bylo založeno v roce 1991 smlouvou z Asunciónu a zahrnuje členské státy jako Argentinu, Brazílii, Paraguay a Uruguay. Jeho cílem je podpora volného obchodu a ekonomické integrace mezi těmito zeměmi. Zahrnuje 700 milionů obyvatel.

Biopotraviny v Brazílii

Brazílie, známá svým rozsáhlým zemědělstvím a exportem mnoha plodin, se také potýká s rostoucím zájmem o biopotraviny a udržitelný způsob hospodaření (přes 1 mil. ha v EZ). Trh s bioprodukty v Brazílii zaznamenává v posledních letech značný růst, a to i přes to, že je země stále dominantně závislá na konvenčním zemědělství, které využívá pesticidy a další chemické látky. Rozsáhlejší EZ má Uruguay s 2 mil. ha.

Trh s biologickými vstupy dosáhl v sezóně 2023/2024 maloobchodních tržeb kolem 5 miliard BRL (asi 924 milionů USD), uvádí MZV. To představuje průměrný roční růst o 21 % za poslední tři roky, což je čtyřnásobek světového průměru, dodává MZV. I přes tento růst je stále nutné řešit dopady intenzivního zemědělství na životní prostředí, píše Deník Alarm.

Růst trhu s bioprodukty by mohl vést k postupnému snižování závislosti na konvenčních metodách a k ochraně životního prostředí.

Je však důležité, aby se tento trend rozvíjel dále a aby se podařilo překonat výzvy spojené s konvenčním zemědělstvím, aby se Brazílie mohla stát skutečně udržitelnou sýpkou světa.

Přehled od AI

Zdroj: Strom činností v permakulturním hnutí – PERMAKULT červenec a srpen 2025 – permakulturní zpravodaj. www.permakultura.cz

Zpravodaj 1/2025

Úvodník: Sněženky * Jarní výsadba dvouletých semenných rostlin * Křibice, dvouzrnka a len v Archeoskanzenu Curia Vitkov * Délka stébela u různých druhů a odrůd obilovin Z Časopisu českých zahradníků z konce 19. století * Stoklas, chleba nekaz! * Ruské a další česnekové odrůdy v Gengelu

plané a kulturní lísky * Vlhkost osiv, spánek semen a posouzení vlhkosti vlastního osiva v domácích podmínkách *

Úvodník * Zapomenutá kozí brada a její pěstování a osivaření * Kozí brada neboli Tragopogon a ovesný kořen čili Haferwurz! * Několik drobných zpráv z světa starých

odrůd i rostlin vůbec * Rozhovor J. Ševčíkové s P. Dostálkem o Gengelu: - Co je to vlastně stará, krajová rodinná odrůda? - Jak vznikají názvy odrůd? - Co je na těchto odrůdách tak cenného, že má smysl je zachránit pro budoucnost? - Jak je náročné udržovat si doma nějakou vlastní odrůdu? - Jak se zapojit do záchrany starých odrůd? - Je někde oblast, kde zůstalo uchováno více starých či místních odrůd než jinde?

Zpravodaj 2/2025

Mánesův duben * Vyséváme fazole na semeno * Rozséváč z Písecka * Přehled článků o rozséváčích v Bionovinách, Bio a Zpravodaji starých odrůd * Srovnání plodů

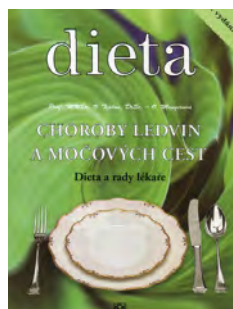
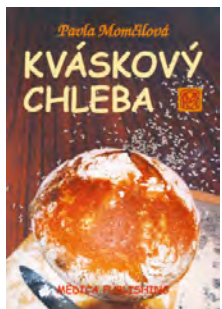
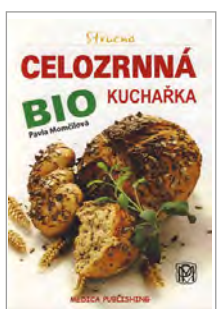
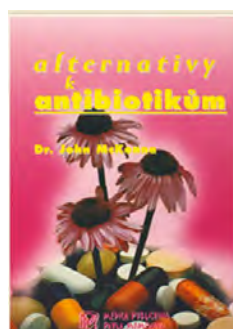
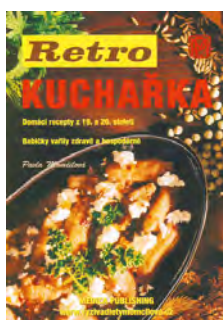
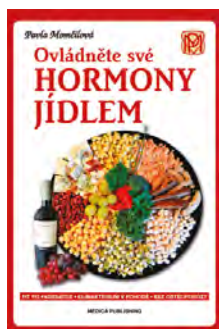
Zpravodaj 2025 v pdf za 250 Kč
a rok 2024 dodáme za 150 Kč, vydává Gengel, z. ú.
 Zájemci o předplatné (nové i loňské) kontaktujte redakci Bio – vhpress1@seznam.cz

Milí přátelé zdravé výživy a zdravého života!

Prázdniny a dovolené jsou v plném proudu. Všichni uvažujeme o tom, čím nakrmit své milé a blízké. Koukněte na náš web www.medicapublishing.cz a pro inspiraci projděte knížky, z nichž lze čerpat nápady ke zdravějšímu vaření.

Pavla Momčilová

Knihy objednávejte na <http://www.medicapublishing.cz/knihy-zdrava-vyziva>

Milí přátelé jedlého kvítí a býlí,

s velkou lítostí vám oznamujeme, že Jana Vlčková zemřela. (Stalo se tak v září 2024.) Její vášně pro kytky k jídlu a láska k přírodě nás však bude provázet dál.

Až budete na zahrádce vytrhávat plevel, podívejte se, zda by nešel nějak využít v kuchyni. A když budete sbírat podzimní bobule na čatni, na jaře pampelišková poupata pro falešné kapary, nebo sedmikrásky do salátu, vzpomeňte si na Janu. Přestože tu s námi už není, můžete na jejích sítích dál čerpat inspiraci pro svá kulinární dobrodružství a uchovávat tak její odkaz. Děkujeme, že jste byli součástí Janiny kytkožroutské komunity.

Píše se na instagramu i facebooku.

https://www.facebook.com/kytky-kjidlul/?locale=cs_CZ

<https://www.instagram.com/p/DACGOdhJYe3/?hl=cs>

Na paní Janu vzpomínáme v redakci s povděkem. Její příspěvky byly vždy na výši. Bohužel jsme se o jejím odchodu z tohoto světa dozvěděli pozdě.

BIO je mediálním partnerem pro:

PRO-BIO, Svaz ekologických zemědělců, z. s.

Nemocniční 53
787 01 Šumperk
tel.: 583 216 609
pro-bio@pro-bio.cz
www.pro-bio.cz

Bio – archiv čísel v pdf dle ročníků 1997–2023

Pro studenty, badatele i odbornou nebo laickou veřejnost. Každý si najde, co jej zajímá z oboru ekologického zemědělství a biopotravin, nebo doprovodných témat udržitelného života, receptů a rad, ochrany přírody a různých rostlin. Na téměř 6000 stranách v pdf s režimem OCR si můžete pohodlně vyhledávat podle slov. Obdržíte čísla včetně obsahu. **Objednejte** v redakci: vhpress1@seznam.cz, tel.: 608 476 828. Zašleme po objednávce, přes Úschovnu, cena 600 Kč.

Petr Dostálek a kol.: Tištěné Zpravodaje biodiverzity a uchování starých odrůd – publikace již 7 ročníků (6 čísel ročně) – objednávejte na webu www.gengel.cz

ZPRAVODAJ biodiverzity a uchování starých odrůd v pdf 2025 vyjde 8. ročník + občasník Bio PŘEDPLATNÉ 2025 za 250 Kč

Zaplatit můžete na účet: 2319256023 / 0800 (fakturu vystavíme na požádání)
Předplatným podpoříte vycházení ZPRAVODAJE i záslužnou činnost k uchování odrůd.
Můžete obdržet i starší čísla Bio (zdigitalizovaná) i se Zpravodajem – zašleme, levně.

Noví zájemci o předplatné kontaktujte redakci Bio – vhpress1@seznam.cz

REDAKCE BIO

PhDr. Miroslava Vohralíková,
šéfredaktorka a vydavatelka
Jungmannova 1403/18
500 02 Hradec Králové 2
tel.: 608 476 828,
vhpress1@seznam.cz
bio.noviny@tiscali.cz

Toto číslo vyšlo elektronicky
v Hradci Králové 15. července 2025,
ročník 29, č. 1 – občasník
ISSN 2533-6673-44

Tištěné BIO vycházelo 1997–2016

ISSN 1805-3548-53.

Od r. 2017 elektronicky 2měsíčník,
od r. 2023 jako občasník.
Podporujeme Zpravodaj biodiverzity
a uchování starých odrůd, vydává
GENGEL, z.ú.

Rozšiřováno zájemcům elektronicky
a zdarma

Redakční rada

Ing. Petr Dostálek, Pavla Momčilová

Jazyková úprava: redakce

Sazba a DTP

vh press Hradec Králové,
IČ 63235099, neplátce DPH
Neoznačené snímky jsou majetkem
redakce.

INZERCE

Inzerát řádkový soukromý (180 úho-
zů) za 100 Kč, firemní 300 Kč. Plošná
firemní inzertce od 50 Kč za cm²
www.bio-mesicnik.cz

EKOTREND SLOVAKIA

Zváz ekologického
poľnohospodárstva

Michala Hlaváčka 21,
054 01 Levoča
SLOVENSKÁ REPUBLIKA

Festival biovína a biosýrů v Mikulově 2025 Sobota 20. září na Náměstí od 10 do 17 h.

Návštěvníci se mohou těšit na biovína, biosýry a bioburčák. Festival se zaměří na bio produkty a ekologické zemědělství.

K ochutnání budou vína od různých vinařů, včetně Biovíno Abrle, Vinařství Barabáš, Vinařství Drmola, Rodinné vinařství Jedlička a Víno z Horňácka.

Chybět nebudou ani sýry z M+M ovčí farmy Šonov, BIO&CEEPORT, Dvorský statek Olešenka a další. Nejlepší biopotraviny roku 2023, včetně bio slaniny z přeštíka, představí Biofarma Sasov.

Ochutnávka vítězných Nejlepších biopotravin roku 2025

Kromě jídla a pití bude na festivalu i doprovodný program, včetně rozhovorů s prodejci a informací o ekologickém zemědělství.

Akci pořádá PRO-BIO Svaz ekologických zemědělců, z.s.

*fotoSOUTĚŽ

Přeštík v plechu na cestách!

Sdílejte jakékoli FOTOGRAFIE našeho výrobku „BIO PŘEŠTÍK V PLECHU“ na vašich cestách...

...a my, jako kolektiv Biofarmy Sasov, poté vybereme své favority...

Tři výherci od nás obdrží balíčky se sasovskými výrobky, které v historii obdrželi ocenění Biopotravina roku

Podmínky soutěže:

1. FOTKU NASDÍLEJ na Instagram nebo Facebook
2. OZNAČ BIOFARMU SASOV (@biofarma_sasov)
3. použij #PRESTIKVPLECHUNACESTACH
#BIOFARMASASOV
4. originál pošli na mail obchod@biofarma.cz s předmětem "SOUTĚŽ"

Zapojit se můžeš do 30.9.2025

Fotografie mohou být z více cest.

<https://biofarma.cz/cz/novinky/foto-soutez-prestik-v-plechu-na-cestach-je-zpet>

Foto z prvního kola

CENTRAL EUROPEAN
PERMACULTURE CONVERGENCE
2025

July 28 – August 1, 2025
Žito v Sýpce,
Moravské Lieskové, Slovakia

#resilience2025
www.resilience2025.eu

Co-funded by
the European Union

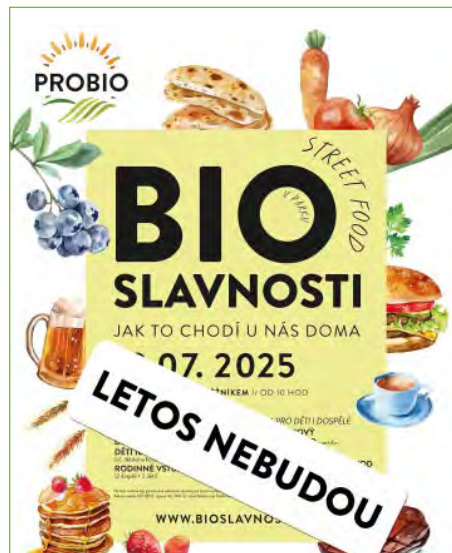
NOVINKY A INFORMACE o ekologickém zemědělství a biopotravinách

najdete na webech

<https://pro-bio.cz/Aktuality/>

<https://www.lovime.bio/>

<https://www.skutecnezdravaskola.cz/>

ZDRAVÁ VODA – ZDRAVÁ KRAJINA

EVROPA MÁ PROBLÉM S VODOU

71 % povrchových a 23 % podzemních vod je znečištěno chemikáliemi.
63 % povrchových vod se nachází v nevyhovujícím ekologickém stavu,
nedostatek vody se projevuje u 9 % podzemních zdrojů.

Zemědělství představuje jednu z hlavních příčin této situace. Vodu kontaminují např. veterinární léčiva, nadbytek živin (zejména dusíku a fosforu) a pesticidy.
„Je třeba, aby evropské zemědělství více využívalo udržitelnější způsoby hospodaření, jako je ekologické zemědělství a agroekologie.“

EEA, Stav vod v Evropě, 2024

Tlak na vodní zdroje

EKOLOGICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ CHRÁNÍ VODU

MÉNĚ CHEMIKÁLIÍ

Zákaz syntetických pesticidů
(jejich metabolity patří mezi hlavní zdroje znečištění)

Až o 90 % vyšší výnosy v době sucha

Minimální využívání antibiotik

VÍCE VODY PRO ROSTLINY

Úspora nákladů na čištění vody*

o 28–39 % méně dusičnanů ve vodě

schopnost zadržet až dvojnásobek vody

voda využívána 3,5x efektivněji

vsakování vody až 2,5x vyšší

*5–100 mld. EUR za rok pouze za odstranění TFA (kyselina trifluoroctová: „věčná chemikálie“ využívaná v průmyslu a v zemědělství)

BIO JE LEVNĚJŠÍ

CO MŮŽOU UDEĚLAT POLITICI?

Chránit oblasti vodních zdrojů:

- Zákazem syntetických pesticidů
- Upřednostňováním ekologických postupů

Zásadní je ochrana vod jako celku:

- Je třeba označit ekologické zemědělství jako klíčové opatření přispívající k ochraně vody v iniciativách EU, jako je např. Evropská strategie pro vodohospodářskou odolnost.
- Důležitá je také podpora ekologického zemědělství a farmářů přecházejících na bio v rámci Společné zemědělské politiky (SZP).

Odkazy na výše uvedené údaje najdete v publikaci Building water resilience through organic farming [IFOAM Organics Europe, 2025]

Tel.: +32 2 416 52 32
info@organicseurope.bio
www.organicseurope.bio

@OrganicsEurope

Činnost IFOAM Organics Europe je spolufinancována programem LIFE Evropské unie v rámci Výkonné agentury pro klima, infrastrukturu a životní prostředí (CINEA). Tato publikace odráží pouze názory autorů a výhradní odpovědnost za ni nese IFOAM Organics Europe. CINEA nenese žádnou odpovědnost za jakékoli použití poskytnutých informací.